

ท้าวสุรนารี มีนามเดิมว่า "โม" (แปลว่า ใหญ่มาก) หรือท้าวมะโหโรง^[1] เป็นชาวเมือง [นครราชสีมา](#)

โดยกำเนิด เกิดเมื่อปีระกา พ.ศ. 2314 มีนิวาสสถานอยู่ ณ บ้านตรงกันข้ามกับ

[วัดพระนารายณ์มหาราช](#)

(วัดกลางนคร) ทางทิศใต้ของเมือง

[นครราชสีมา](#)

^[2]

ชอบเล่น

[กระบี่กระบอง](#)

ตั้งแต่เด็ก

^[3]

เป็นธิดาของนายกิมและนางบุญมา มีพี่สาวหนึ่งคนชื่อ แป้นพล ไม่มีสามี จึงอยู่ด้วยกันจนวายชนม์ มีน้องชายหนึ่งคน ชื่อ จุก

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2339 โม เมื่ออายุได้ 25 ปี ได้แต่งงานสมรสกับนายทองคำขาว พนักงานกรมการเมืองนครราชสีมา ต่อมานายทองคำขาว ได้เลื่อนบรรดาศักดิ์เป็น "พระภักดีสุริยเดช" ตำแหน่งรองปลัดเมืองนครราชสีมา นางโม จึงได้เป็น คุณนายโม และต่อมา "พระภักดีสุริยเดช" ได้เลื่อนเป็น "พระยาสุริยเดช" ตำแหน่งปลัดเมืองนครราชสีมา คุณนายโมจึงได้เป็น คุณหญิงโม^[2] ชาวเมืองนครราชสีมาเรียกท่านทั้งสองเป็นสามัญว่า "คุณหญิงโม" และ "พระยาปลัดทองคำ" ท่านเป็นหมันไม่มีทายาทสืบสายโลหิต ชาวเมืองนครราชสีมาทั้งหลายจึงพากันเรียกแทนตัวคุณหญิงโมว่า "แม่" มีผู้มาฝากตัวเป็นลูกหลานกับคุณหญิงโมอยู่มาก ซึ่งเป็นกำลังและอำนาจส่งเสริมคุณหญิงโมให้ทำการใด ๆ ได้สำเร็จเสมอ หนึ่งในลูกหลานคนสำคัญที่มีส่วนร่วมกับคุณหญิงโม เข้ากอบกู้เมืองนครราชสีมาจากกองทัพเจ้าอนุวงศ์ เวียงจันทน์ ณ พุทไธยบุรี คือ

[นางสาวบุญเหลือ](#)

^[2]

ท้าวสุรนารีเป็นคนมีสติปัญญาหลักแหลม เล่นหมากรุกเก่ง มีความชำนาญในการขี่ช้าง ชีม้า มีม้าตัวโปรดสีดำ และมักจะพาลูกหลานไปทำบุญที่วัดสระแก้วเป็นประจำเสมอ ^[2] ท้าวสุรนารี ถึงแก่อสัญกรรมเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2395 (เดือน 5 ปีชวด จัตวาศก จศ. 1214) สิริรวมอายุได้ 81 ปี

เมื่อพุทธศักราช 2369 เจ้าอนุวงศ์แห่งเวียงจันทน์ เป็นกบฏต่อ [กรุงเทพมหานคร](#) ยกกองทัพเข้ามายึดเมือง [นครราชสีมา](#)

ได้ แล้วกวาดต้อนครอบครัวชาวนครราชสีมาไป คุณหญิงโม และนางสาวบุญเหลือรวบรวมครอบครัวชาย

หญิงชาวนครราชสีมาที่ถูกกวาดต้อนไปเป็นเชลย เข้าต่อสู้ฆ่าฟันทหารลาวล้มตายเป็นอันมาก ณ

[ทุ่งสัมฤทธิ์](#)

แขวงเมืองนครราชสีมา เมื่อวันที่ 4 มีนาคม พุทธศักราช 2369 ช่วยให้ฝ่ายไทยสามารถกอบกู้เมืองนครราชสีมากลับคืนมาได้ในที่สุด

[[ต้องการอ้างอิง](#)

]

เมื่อความทราบไปถึง [พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว](#) จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

สถาปนาคุณหญิงโม ขึ้นเป็น

ท้าวสุรนารี เมื่อ

อ วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2370 เมื่อคุณหญิงโมมีอายุได้ 57 ปี พร้อมกับพระราชทานเครื่องยศ มีต่อไปนี้

- ถาดทองคำใส่เครื่องเขียนหมาก 1 ใบ
- จอกหมากทองคำ 1 คู่
- ตลับทองคำ 3 ใบเถา
- เต้าปูนทองคำ 1 ใบ
- คนโท และขันน้ำทองคำอย่างละ 1 ใบ^{[[ต้องการอ้างอิง](#)]}

เมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2524 เวลา 14.00 น. พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

ได้เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรม

[สมเด็จพระเทพรั์](#)

[5;นราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี:](#)

และสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ทรงวางพวงมาลา ณ อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ในโอกาสนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ พระราชทานบรมราโชวาทมีความตอนหนึ่งว่า

...ท้าวสุรนารี เป็นผู้ที่เสียสละเพื่อให้ประเทศชาติได้อยู่รอดปลอดภัย
ควรที่อนุชนรุ่นหลัง จะได้ระลึกถึงคุณงามความดีของท่าน
บ้านเมืองทุกวันนี้เป็นสิ่งที่ต้องหวงแหน การหวงแหน คือ ต้องสามัคคี
รู้จักหน้าที่ ทุกฝ่ายต้องช่วยกัน ขวามครราชสีมาได้แสดงพลังต้องการ
ความเรียบร้อย ความสงบ เป็นปัจจัยสำคัญทำให้ชาติกลับปลอดภัยอีกครั้งหนึ่ง
แม้ว่าสถานการณ์รอบตัวเราและรอบโลก จะผันผวนและ ล่อแหลมมาก
แต่ถ้าทุกคนเข้มแข็ง สามัคคี กล้าหาญ และเอื้อเฟื้อต่อกันชาติก็จะมีมั่นคง.... ^[4]

เมื่อท้าวสุรนารี ถึงแก่อสัญกรรม เมื่อปีพุทธศักราช 2395 อายุ 81 ปี เจ้าพระยามหิธรธิบดีผู้เป็นสวามี ได้มาปนกิจศพ และสร้างเจดีย์บรรจุอัฐิไว้ ณ [วัดศาลาลอย:](#) ซึ่งท้าวสุรนารี ได้สร้างไว้ เมื่อเวลาผ่านไปเจดีย์ชำรุดลง พลตรีเจ้าพระยาสิงหเสนี (

[สอาดสิงหเสนี:](#)

) ครั้นเมื่อยังเป็น พระยาประสิทธิศิลปการ ข้าหลวงเทศาภิบาล ผู้สำเร็จราชการเมืองนครราชสีมา องคมนตรี และรัฐมนตรี ได้บริจาคทรัพย์สร้างกุฏิขนาดเล็ก บรรจุพระอัฐิท้าวสุรนารีขึ้นใหม่ที่วัดกลาง (

[วัดพระนารายณ์มหาราช:](#)

) สร้างเสร็จเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน ร.ศ.118 (พ.ศ. 2442)

[illegible]

ท้าวสุรนารี (คุณหญิงโม)

เขียนโดย mr.Boonlue

วันจันทร์ที่ 21 กุมภาพันธ์ 2022 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันจันทร์ที่ 21 กุมภาพันธ์ 2022 เวลา 14:43 น.
